

9. CẬN Y DUYÊN
UpanissāyaPaccaya

9 câu lọc

- 1. Cảnh cận y — 7 = Cảnh Trưởng
- 2. Vô gián cận y — 7 = Vô Gián
- 3. Thường cận y — 9

Pañhāvāra

PHẦN THUẬN CẬN Y DUYÊN

Anuloma Upanissayapaccayo

[423].

1.

Kusalo dhammo kusalassa dhammadassa upanissayapaccayena paccayo –
Ārammaṇūpanissayo, Anantarūpanissayo, Pakatūpanissayo.

Ārammaṇūpanissayo –

dānam datvā sīlam̄ samādiyitvā uposathakammaṁ katvā, tam̄ garuṁ katvā paccavekkhati,

pubbe suciṇṇāni garuṁ katvā paccavekkhati,

jhānā vutṭhahitvā jhānam̄ garuṁ katvā paccavekkhati,

sekkhā gotrabhum̄ garuṁ katvā paccavekkhanti,

vodānam̄ garuṁ katvā paccavekkhanti,

sekkhā maggā vutṭhahitvā maggam̄ garuṁ katvā paccavekkhanti.

Anantarūpanissayo –

purimā purimā kusalā kandhā pacchimānam̄ pacchimānam̄ kusalānam̄ kandhānam̄ upanissayapaccayena paccayo.

Anulomam̄ gotrabhussa...

anulomam̄ vodānassa...

gotrabhu maggassa...

vodānam̄ maggassa upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **saddham̄** upanissāya *dānam̄* deti, sīlam̄ samādiyati, uposathakammaṁ karoti, jhānam̄ uppādeti, vipassanam̄ uppādeti, maggam̄ uppādeti, abhiññam̄ uppādeti, samāpattim̄ uppādeti.
2. **Sīlam̄**...pe... sutam̄...pe... cāgam̄...pe... paññam̄ upanissaya *dānam̄* deti, sīlam̄ samādiyati, uposathakammaṁ karoti, jhānam̄ uppādeti, vipassanam̄ uppādeti, maggam̄ uppādeti, abhiññam̄ uppādeti, samāpattim̄ uppādeti.
3. **Saddhā**... sīlam̄... sutam̄... cāgo... paññā ... **saddhāya**... sīlassa...
sutassa...cāgassa... paññāya upanissayapaccayena paccayo.
4. **Paṭhamassa** jhānassa parikammam̄ paṭhamassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
5. **Dutiyassa** jhānassa parikammam̄ dutiyassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
6. **Tatiyassa** jhānassa parikammam̄ tatiyassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
7. **Catutthassa** jhānassa parikammam̄ catutthassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
8. **Ākāsañcāyatanaṁ** parikammam̄ ākāsañcāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
9. **Viññāṇañcāyatanaṁ** parikammam̄ viññāṇañcāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
10. **Ākiñcaññāyatanaṁ** parikammam̄ ākiñcaññāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
11. **Nevasaññānāsaññāyatanaṁ** parikammam̄ nevasaññānāsaññāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
12. **Paṭhamam̄** jhānam̄ dutiyassa jhānassa Upānissayapaccayena paccayo.
13. **Dutiyam̄** jhānam̄ tatiyassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
14. **Tatiyam̄** jhānam̄ catutthassa jhānassa upanissayapaccayena paccayo.
15. **Catuttham̄** jhānam̄ākāsañcāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
Ākāsañcāyatanaṁ viññāṇañcāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.
Viññāṇañcāyatanaṁ ākiñcaññāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.

Ākiñcaññāyatanaṁ nevasaññānāsaññāyatanaṁ upanissayapaccayena paccayo.

16. **Dibbassa** cakkhussa parikammaṁ dibbassa cakkhussa upanissayapaccayena paccayo.
17. **Dibbāya** sotadhātuyā parikammaṁ dibbāya sotadhātuyā upanissayapaccayena paccayo.
18. **Iddhividhaññāassa** parikammaṁ iddhividhaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
19. **Cetopariyaññāassa** parikammaṁ cetopariyaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
20. **Pubbenivāsānussatiññāassa** parikammaṁ pubbenivāsānussatiññāassa upanissayapaccayena paccayo.
21. **Yathākammūpagaññāassa** parikammaṁ yathākammūpagaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
22. **Anāgatamṣaññāassa** parikammaṁ anāgatamṣaññāassa upanissayapaccayena paccayo.

23. **Dibbacakkhu** dibbāya sotadhātuyā upanissayapaccayena paccayo.
24. **Dibbasotadhātu** iddhividhaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
25. **Iddhividhaññām** cetopariyaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
26. **Cetopariyaññām** pubbenivāsānussatiññāassa upanissayapaccayena paccayo.
27. **Pubbenivāsānussatiññām** yathākammūpagaññāassa upanissayapaccayena paccayo.
28. **Yathākammūpagaññām** anāgatamṣaññāassa upanissayapaccayena paccayo.

29. **Paṭhamassa** maggassa parikammam paṭhamassa maggassa upanissayapaccayena paccayo.
30. **Dutiyassa** maggassa parikammaṁ dutiyassa maggassa upanissayapaccayena paccayo.
31. **Tatiyassa** maggassa parikammaṁ tatiyassa maggassa upanissayapaccayena paccayo.
32. **Catutthassa** maggassa parikammaṁ catutthassa maggassa upanissayapaccayena paccayo.

33. **Paṭhamo** maggo dutiyassa maggassa upanissayapaccayena paccayo. Dutiyo maggo tatiyassa maggassa upanissayapaccayena paccayo. Tatiyo maggo catutthassa maggassa upanissayapaccayena paccayo.
34. **Sekkhā** maggam upanissāya anuppannam samāpattim uppādenti,

35. **uppannam** samāpajjanti,

36. **saṅkhāre** aniccato dukkhato anattato vipassanti.

37. **Maggo** sekkhānam *atthappaṭisambhidāya, dhammaṭappaṭisambhidāya, niruttippaṭisambhidāya, paṭibhānappaṭisambhidāya*, ṭhānāṭhānakosallassa upanissayapaccayena paccayo. (1)

2. **Kusalo** dhammo **akusalassa** dhammadassa upanissayapaccayena paccayo – **Ārammaṇūpanissayo, Pakatūpanissayo.**

Ārammaṇūpanissayo –

dānam datvā sīlam samādiyitvā uposathakammam katvā tam garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, diṭṭhi uppajjati. Pubbe suciṇṇāni garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, diṭṭhi uppajjati. Jhānā vuṭṭhahitvā jhānam garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, diṭṭhi uppajjati.

Pakatūpanissayo –

1. **saddham** upanissāya mānam jappeti, diṭṭhim gaṇhāti.
2. **Sīlam...pe... sutam...pe... cāgam...pe... paññam** upanissāya mānam jappeti, diṭṭhim gaṇhāti.
3. **Saddhā... sīlam... sutam...cāgo... paññā rāgassa... dosassa... mohassa... mānassa... diṭṭhiyā... patthanāya upanissayapaccayena paccayo. (2)**

3. **Kusalo** dhammo **abyākatassa** dhammadassa upanissayapaccayena paccayo – **Ārammaṇūpanissayo, anantarūpanissayo, Pakatūpanissayo.**

Ārammaṇūpanissayo – arahā maggā vuṭṭhahitvā maggam garum katvā paccavekkhati.

Anantarūpanissayo –

kusalam vuṭṭhānassa... maggo phalassa... anulomam sekkhāya phalasamāpattiyā... nirodhā vuṭṭhahantassa nevasaññānāsaññāyatana kusalam phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **saddham** upanissāya attānam ātāpeti paritāpeti, pariyoṭṭhimūlakam dukkham paccanubhoti.
2. **Sīlam...pe... sutam...pe... cāgam...pe... paññam** upanissāya attānam ātāpeti paritāpeti, pariyoṭṭhimūlakam dukkham paccanubhoti.

3. **Saddhā**... sīlam... sutam... cāgo... paññā kāyikassa sukhassa... kāyikassa dukkhassa... phalasamāpattiya upanissayapaccayena paccayo.
4. **Kusalam** kammam vipākassa upanissayapaccayena paccayo.
5. **Arahā** maggam upanissāya anuppannam kiriyasamāpattim uppādeti, uppannam samāpajjati, saṅkhāre aniccato dukkhato anattato vipassati.
6. **Maggio** arahato atthappaṭisambhidāya, dhammappaṭisambhidāya, niruttippaṭisambhidāya, paṭibhānappaṭisambhidāya, thānāṭhānakosallassa upanissayapaccayena paccayo.
7. **Maggio** phalasamāpattiya upanissayapaccayena paccayo. (3)

- 4. Akusalo** dhammo **akusalassa** dhammadassa upanissayapaccayena paccayo – **Ārammaṇūpanissayo**, **anantarūpanissayo**, **Pakatūpanissayo**.

Ārammaṇūpanissayo – rāgam garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, diṭṭhi uppajjati. Diṭṭhim garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, diṭṭhi uppajjati.

Anantarūpanissayo – purimā purimā akusalā khandhā pacchimānam pacchimānam akusalānam khandhānam upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **rāgam** upanissāya pāṇam hanati, adinnam ādiyati, musā bhaṇati, pisuṇam bhaṇati, pharusam bhaṇati, sampham palapati, sandhim chindati, nillopam harati, ekāgārikam karoti, paripanthe tiṭṭhati, paradāram gacchati, gāmaghātam karoti, nigamaghātam karoti, mātaram jīvitā voropeti, pitaram jīvitā voropeti, arahantam jīvitā voropeti, duṭṭhena cittena tathāgatassa lohitam uppādeti, saṅgham bhindati.
2. **Dosam** upanissāya...pe...
3. **moham** upanissāya...pe... **mānam** upanissāya...pe... **diṭṭhim** upanissāya...pe... **patthanam** upanissāya pāṇam hanati...pe... saṅgham bhindati.
4. **Rāgo**...doso... moho... māno... diṭṭhi... patthanā rāgassa... dosassa... mohassa... mānassa... diṭṭhiyā...patthanāya upanissayapaccayena paccayo.
5. **Pāṇātipāto** pāṇātipātassa upanissayapaccayena paccayo.
Pāṇātipāto adinnādānassa...pe... kāmesumicchācārassa...pe... musāvādassa...pe...

- pisuṇāya vācāya...pe... pharusāya vācāya...pe... samphappalāpassa...pe... abhijjhāya...pe... byāpādassa...pe... micchādiṭṭhiyā upanissayapaccayena paccayo.
6. **Adinnādānam** adinnādānassa... kāmesumicchācārassa...musāvādassa... (saṃkhittam) micchādiṭṭhiyā... pāṇātipātassa upanissayapaccayena paccayo. (Cakkam bandhitabbaṃ.)
  7. **Kāmesumicchācāro**...pe... musāvādo...pe... pisuṇavācā...pe... pharusavācā...pe... samphappalāpo...pe... abhijjhā...pe... byāpādo...pe... micchādiṭṭhi micchādiṭṭhiyā upanissayapaccayena paccayo.
  8. **Micchādiṭṭhi** pāṇātipātassa... adinnādānassa... kāmesumicchācārassa...musāvādassa... pisuṇāya vācāya... pharusāya vācāya... samphappalāpassa... abhijjhāya... byāpādassa upanissayapaccayena paccayo.
  9. **Mātughātikammam** mātughātikammassa upanissayapaccayena paccayo.
  10. **Mātughātikammam** pitughātikammassa upanissaya...pe... arahantaghātikammassa...ruhiruppādakammassa... saṅghabhedakammassa... niyatamicchādiṭṭhiyā upanissayapaccayena paccayo.
  11. **Pitughātikammam** pitughātikammassa... arahantaghātikammassa... ruhiruppādakammassa...saṅghabhedakammassa... niyatamicchādiṭṭhiyā... mātughātikammassa upanissayapaccayena paccayo.
  12. **Arahantaghātikammam** arahantaghātikammassa...ruhiruppādakammassa...pe...
  13. **ruhiruppādakammam** ruhiruppādakammassa...pe...
  14. **saṅghabhedakammam** saṅghabhedakammassa...pe... niyatamicchādiṭṭhi niyatamicchādiṭṭhiyā upanissayapaccayena paccayo.
  15. **Niyatamicchādiṭṭhi** mātughātikammassa upanissaya...pe... arahantaghātikammassa... ruhiruppādakammassa... saṅghabhedakammassa upanissayapaccayena paccayo. (Cakkam kātabbam.) (1)

5.

Akusalo dhammo **kusalassa** dhammassa upanissayapaccayena paccayo.
- **Pakatūpanissayo**

Pakatūpanissayo -

1. **rāgam** upanissāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammaṃ karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggam uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.
2. **Dosam**...pe... moham...pe...mānam...pe... diṭṭhim...pe... patthanam upanissāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggam uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.
3. **Rāgo**... doso... moho... māno... ditṭhi... patthanā saddhāya... sīlassa... sutassa... cāgassa ...paññāya upanissayapaccayena paccayo.

4. **Pāṇam** hantvā tassa paṭighātatthāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggam uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.
5. **Adinnam** ādiyitvā...pe... musā bhaṇitvā...pe... pisuṇam bhaṇitvā...pe... pharusam bhaṇitvā...pe... sampham palapitvā...pe... sandhim chindityā...pe...nillopam haritvā...pe... ekāgārikam karitvā...pe... paripanthe thatvā...pe... paradāram gantvā...pe...gāmaghātam karitvā...pe... nigamaghātam karitvā tassa paṭighātatthāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggam uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.
6. **Mātaram** jīvitā voropetvā tassa paṭighātatthāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammaṁ karoti.
7. **Pitaram** jīvitā voropetvā...pe... arahantam jīvitā voropetvā...pe... dutṭhena cittena tathāgatassa lohitam uppādetvā...pe... saṅgham bhinditvā tassa paṭighātatthāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti. (2)

6.

Akusalo dhammo **abyākatassa** dhammassa upanissayapaccayena paccayo – **anantarūpanissayo**, **Pakatūpanissayo**.

Anantarūpanissayo – akusalam vuṭṭhānassa upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **rāgam** upanissāya attānam ātāpeti paritāpeti, pariyyitthimūlakam dukkham paccanubhoti.
2. **Dosam**...pe... moham...pe... mānam ...pe... diṭṭhim...pe... patthanam upanissāya attānam ātāpeti paritāpeti, pariyyitthimūlakam dukkham paccanubhoti.
3. **Rāgo**... doso ... moho... māno... diṭṭhi... patthanā kāyikassa sukhassa... kāyikassa dukkhassa... phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
4. **Akusalam kammaṁ** vipākassa upanissayapaccayena paccayo. (3)

7.

Abyākato dhammo **abyākatassa** dhammassa upanissayapaccayena paccayo – **Ārammaṇūpanissayo**, **anantarūpanissayo**, **Pakatūpanissayo**.

Ārammaṇūpanissayo – arahā phalam garum katvā paccavekkhati, nibbānam garum katvā paccavekkhati, nibbānam phalassa upanissayapaccayena paccayo.

Anantarūpanissayo –

- purimā purimā vipākābyākatā, kiriyābyākatā khandhā pacchimānam pacchimānam vipākābyākatānaṁ kiriyābyākatānaṁ khandhānam upanissayapaccayena paccayo.
- Bhavaṅgam āvajjanāya...
- kiriyam vuṭṭhānassa...
- arahato anulomam phalasamāpattiyā...
- nirodhā vuṭṭhahantassa nevasaññānāsaññāyatanakiriyam phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **kāyikam sukham** kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
2. **Kāyikam dukkham** kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
3. **Utu** kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
4. **Bhojanam** kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
5. **Senāsanam** kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyā upanissayapaccayena paccayo.
6. **Kāyikam sukham...** kāyikam dukkham... utu...bhojanam... senāsanam kāyikassa sukhassa, kāyikassa dukkhassa, phalasamāpattiyāupanissayapaccayena paccayo.
7. **Phalasamāpatti** kāyikassa sukhassa upanissayapaccayena paccayo.
8. **Arahā** kāyikam sukham upanissāya anuppannam kiriyasamāpattim uppādeti, uppannam samāpajjati, saṅkhāre aniccato dukkhato anattato vipassati. Kāyikam dukkham... utum... bhojanam ...senāsanam upanissāya anuppannam kiriyasamāpattim uppādeti, uppannam samāpajjati, saṅkhāre aniccato dukkhato anattato vipassati. (1)

8.

Abyākato dhammo **kusalassa** dhammadha upanissayapaccayena paccayo –
Ārammaṇūpanissayo, **anantarūpanissayo**, **Pakatūpanissayo**.

Ārammaṇūpanissayo – sekkhā phalam garum katvā paccavekkhanti, nibbānam garum katvā paccavekkhanti. Nibbānam gotrabhussa... vodānassa... maggassa upanissayapaccayena paccayo.

Anantarūpanissayo – āvajjanā kusalānam kandhānam upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

1. **kāyikam sukham** upanissāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggām uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.

Kāyikam dukkham... utum... bhojanam... senāsanam upanissāya dānam deti, sīlam samādiyati, uposathakammam karoti, jhānam uppādeti, vipassanam uppādeti, maggām uppādeti, abhiññam uppādeti, samāpattim uppādeti.

2. **Kāyikam sukham...** kāyikam dukkham... utu... bhojanam...senāsanam saddhāya... sīlassa... sutassa... cāgassa... paññāya upanissayapaccayena paccayo. (2)

9.

Abyākato dhammo **akusalassa** dhammassa upanissayapaccayena paccayo – **Ārammaṇūpanissayo, anantarūpanissayo, Pakatūpanissayo.**

Ārammaṇūpanissayo – cakkhum garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, ditṭhi uppajjati. Sotam...pe... ghānam...pe... jivham...pe... kāyam...pe... rūpe...pe... sadde...pe... gandhe...pe... rase...pe... phoṭṭhabbe...pe... vatthum...pe... vipākābyākate kiriyābyākate kandhe garum katvā assādeti abhinandati, tam garum katvā rāgo uppajjati, ditṭhi uppajjati.

Anantarūpanissayo – āvajjanā akusalānam kandhānam upanissayapaccayena paccayo.

Pakatūpanissayo –

- 1. kāyikam̄ sukham̄** upanissāya pāṇam̄ hanati, adinnam̄ ādiyati, musā bhaṇati, pisuṇam̄ bhaṇati, pharusam̄ bhaṇati, sampham̄ palapati, sandhim̄ chindati, nillopam̄ harati, ekāgārikaṇam̄ karoti, paripanthe tiṭṭhati, paradāram̄ gacchati, gāmaghātaṇam̄ karoti, nigamaghātaṇam̄ karoti, mātaram̄ jīvitā voropeti, pitaram̄ jīvitā voropeti, arahantam̄ jīvitā voropeti, duṭṭhena cittena tathāgatassa lohitam̄ uppādeti, saṅgham̄ bhindati.

Kāyikam̄ dukkham̄...pe... utum...pe... bhojanam̄...pe... senāsanam̄ upanissāya pāṇam̄ hanati... (saṅkhittam.) Saṅgham̄ bhindati.

- 2. Kāyikam̄ sukham̄**... kāyikam̄ dukkham̄... utu... bhojanam̄... senāsanam̄ rāgassa... dosassa... mohassa... mānassa... diṭṭhiyā... patthanāya upanissayapaccayena paccayo. (3)